

Izhaja vsak dan ob 3^h pop.
razen nedelj in praznikov.

Mesečna naročnina:

za Ljubljano . . . Din 10—
po pošti 12—
za inozemstvo 22—

Oglasi po tarifu.

LJUDSKI DNEVNIK

Glasi Narodne Ljudske Stranke.

Nefrankiranih pisem

ne sprejemamo. — Pismenim vprašanjem je treba priložiti znamko za odgovor.

Poštno čekovni račun št. 13235.

Uredništvo: Breg, 12. II. nadstr.
Telefon št. 119.

Uprava: Sodna ulica št. 5.
Telefon št. 423.

DVOJE METOD.

Človeško življenje v celokupnosti se giblje vedno v gotovih smereh, ki jih narekuje življenje samo. Kar se upre železnemu toku časa, to mora podleči. Če ne v enem dnevu, pa v nekaj letih ali stoletjih. Napram večnosti je vselej le en sam trenotek.

Podobnost v smeri in bistvu teh smeri v splošnem človeškem življenju najdemo tudi v političnem življenju, le da so tu smeri jasneje začrtane, ker so — vsaj po večini — izražene v besedah. Drugače povedano: skoro vsaka politična smer se je izkristalizirala v politični program ene ali druge stranke, ene ali druge politične skupine. Ta program, ta kristal se potem brusi in obrušava po potrebah časa, včasih pa živo življenje tudi pokaže, da je kristal od vsega početka nepravilno brušen. Tak kristal izgubi svoje občudovalce in pade nazaj v prah in navadno kamenje, iz česar je izšel. Politični program, ki več ne odgovarja potrebam in zahtevam časa, ki je zložen iz napačnih postavk in zahtev, tak program izgubi svoje privrženke, skupina ali stranka, ki ga brani, svoje pristaše, in nazadnje ostane le program med programi, pozabljen v kakšnem arhivu.

Ze iz teh kratkih besed je razvidno, kako nastajajo politične skupine in stranke in zakaj razpadajo. Vedno jih rodi nujnost življenja in če včasih izgleda, da je stranko ustanovil le močan poedinec, potem je to le navidezno. V resnici pa je oni poedinec, ki je prvi dvignil zastavo z novim programom, le prvi videl, kaj da zahteva življenje in kaj da živi in brsti v srcih tisočerih. In ko dvigne zastavo, dobi ono nezavedno v ljudskih vrstah, ki ni moglo do izraza, svojo besedo, in vrste se strnejo okoli programa, ki je že davno živel v njih samih.

Kolikor političnih strank, kolikor političnih struj in skupin, toliko je tudi vsaj deloma, včasih pa tudi popolnoma različnih programov. Temu se ni čuditi. Človeška družba je sestavljena iz članov, ki si niso enaki niti po svojih političnih niti svojih fizičnih lastnostih in katerih gospodarske, socialne in kulturne razmere so bistveno različne. Ni torej prav nič čudnega, da tudi na razvoju življenja ne gledajo z enakimi očmi, ali bolje rečeno, da si vsakdo želi, naj bi se življenje razvijalo v smeri, ki bi najbolj odgovarjalo njegovim željam. Ker pa stoji program proti programu, pride do boja med njihovimi nosilci, med različnimi političnimi strankami in skupinami.

Vsak boj zahteva — če naj bo uspešen — svojo taktiko, svojo metodo. Ta metoda pa je v glavnem dvoje vrste: ali je boj osnovan na resnem delu za uresničenje v programu izraženih idej, ali pa na demagogiji. Ali zavzame stranka metodo plodnega, podrobnega dela na vseh poljih in na korist splošnosti, v korist in blagobit ljudstva, ali pa se omeji na glasno kričanje, na izjave in proglase ter na prazna gesla, ki so le pesek v oči ljudskim masam.

Prva metoda pomenja trudapolno delo, delo dolgih desetletij. Vedno se najdejo namreč ljudje, ki iz enega ali drugega vzroka sovražijo vsak napredek, ki sovražijo vsakega delavca, ki hoče dalje, kot so oni sami pri-

šli. Podrobno delo zadene včasih na vseh poljih na skoro nepremagljive ovire in treba je velikega idealizma za vstrajanje pri tem delu, ki pri vsem tem ne daje nikakršnega drugega plačila oz. dobička kot samo enega: zavest, da mora uspeti, zavest, da bo stavba, ko bo enkrat dograjena, stala solidno na trdnih temeljih. In ta zavest je edino plačilo poštenih delavcev na političnem polju.

Druga metoda je lažja in ne zahteva nikakega trudapolnega dela. Kričanje, proglašanje in izjavljanje ni težko. Kadar so člani kakega gostilniškega omizja najbolj dobre volje, takrat pade največ izjav ter progla-sov in v takem razpoloženju se rodi največ gesel. Kakor pa je to delo lahko in kakor lahko taka demagogija brez vsakega resnega dela preslepi za trenotek velike množice ljudstva, ravno tako nevzdržno pa mora skupina ali stranka, ki je izbrala to metodo političnega boja, propasti. Če ne takoj, pa v nekaj mesecih, nekaj letih. Stavba je grajena na pesku.

Izpraznitev Baroša in Delte.

Evakuacija Baroša in Delte.

Belgrad, 13. marca. (Izv.) Predsednik naše delegacije v paritetni komisiji dr. Otokar Rybar se je včeraj udeležil dopolne in popolne seje posvetovalnega odbora, na kateri se je razpravljalo o vseh vprašanjih, ki se tičejo evakuacije Baroša in Delte. Tekom razprav je bilo določeno stališče, ki ga naj zavzame naša delegacija z dr. Rybarjem na čelu v Opatiji. Kar se tiče evakuacije Baroša in ureditve prometa z Reko, se mora najprej izvršiti evakuacija in potem šele bi se izvršila ureditev prometa. Nato bi došla na vrsto gospodarska, finančna in vprašanja, ki se tičejo odnosov med nami in Reko ter med nami in Italijo. Zanimivo je, da so se tekom pogajanj v Opatiji osnovali na Reki skupine interesentov, da sami prouče gospodarska vprašanja na Reki in da vplivajo na rešitev teh vprašanj. V Opatiji se je n. pr. sestavil konzorcij interesentov za prometno vprašanje, v katerem je okoli 75% naših elementov. Poleg tega obstoji še druga skupina, ki si je izvolila odbor treh članov, 1 Jugoslovana, 1 Italijana in 1 Mažara, da prouči gospodarsko vprašanje Reke in stopi v stik z delegacijami v svrhu rešitve tega vprašanja z ozirom na koristi gospodarskih krogov na Reki.

Ureditev prometa med Kastvom in Reko.

Kastav, 12. marca. (Izv.) Sem so došli člani paritetne komisije prof. Šilovic, general Mazzucco in senator Mattei Gentili, da prouče na licu mesta vprašanje prometa med Kastvom, Reko in obmejnim italijanskim ozemljem. Delegati so se sestali z zastopniki kastavskih oblasti. Kakor se doznava, ne bo v vprašanju prometa med Kastvom in Reko nobenih posebnih težkoč.

Opatija, 12. marca. (Izv.) Včeraj so naši in italijanski delegati, ki so ostali v Opatiji, odpotovali v Kastav, kjer so na licu mesta proučevali vprašanje vzpostavitve svobodnega pasu za Kastav, ki bi se organiziral slično svobodnemu pasu za Zader,

Slovenska ljudska stranka je pred vojno izbirala metodo podrobnega, trudapolnega dela na vseh poljih. Medtem ko so stari liberalci zabavljali čez »farje«, udobno zbrani za gostilniško mizo, je bivša SLS pošiljala svoje emisarje med ljudstvo. In uspehi so se kmalu pokazali. Stranka dela si je pridobila zaupanje ljudstva in pričela je zmagovati na vsej črti.

Danes je drugače. Po prevratu so lenuhi odrinili delavne ljudi in sedli udobno za mizo. Od tam proglašajo, izjavljajo in mečejo med ljudstvo gesla. Gesla, ki naj slepijo ljudstvo. In stranka pričinja razpadati, propadati.

Mislili so, da bodo delali brez kontrole. Toda v naši Narodni ljudski stranki ki so se zbrali vsi oni delavni ljudje, ki so dvignili pred vojno SLS do njene moči in ugleda. In ti možje kličejo danes slovenskemu ljudstvu: osemnajstega marca se ti je odločiti ali za stranko dela, ali za stranko praznih fraz in obljub. Mislečim ljudem odločitev ne bo težka.

kakor je bil določen v št. margherit-skih konvencijah. To vprašanje je v tehničnem pogledu zelo zapleteno ter se ne bo njegova rešitev dosegla na lahek način, dasi se kaže na naši in italijanski strani mnogo prijetljivosti. Znano je, da je po rapalski pogodbi Kastavščina razdeljena na tri dele. Prvi del z mestom Kastvom je pripadel nam, drugi Reki in tretji Italiji. To se je zgodilo, ker je Italija vztrajala na tem, da mora dobiti teritorialno zvezo z reško državo. S tem v zvezi je tudi več gospodarskih vprašanj, ki jih ima rešiti paritetna komisija. Za tem se bo razpravljalo tudi o razdelitvi dokumentov, nujno potrebnih za upravo, ki se ima razdeliti med vse tri države. Kot jugoslovanska eksperta v tej zadevi sta določena Kazimir Jelušič in dr. Nikola Žič. Naši in italijanski delegati so se dopoldne vrnili iz Kastva. Kakor se doznava, ni bilo med njimi glede vprašanja Kastavščine nobenih posebnih nasprotstev.

Nepopustljivost naše delegacije.

Opatija, 13. marca. (Izv.) Prihodnja plenarna seja paritetne komisije je napovedana za jutri dopoldne. Pričakuje se, da se do tega časa vrne iz Belgrada dr. Rybar, in po italijanskih vesteh se vrne do tedaj tudi šef italijanske delegacije Quartieri. O pristaniškem vprašanju se še ni pričelo razpravljati. Odgodilo se je tudi proučevanje železniškega vprašanja. Italijanski eksperti, ki ne poznajo francoskega jezika, se le s težavo sporazumevajo z našimi eksperti, vsled česar se čaka na prihod našega eksperta Derocca, ki dobro obvlada italijansko, da se nadaljuje razprava o tem vprašanju. Neprestano opozarjanje italijanskega tiska o potrebi rešitve pristaniškega in železniškega vprašanja z osnovanjem pristaniškega konzorcija je brez podlage in ne more ta želja priti niti v poštev. Naši zastopniki stoje odločno na stališču, da ne more biti prej govora o zaključitvi sporazuma za ureditev reškega prometa in se ne more otvoriti železniški promet z Reko prej, dokler Italija ne prizna nespornosti naših pravic do posesti Baroša in Delte.

Popolna izpraznitev tretjega pasu.

Belgrad, 13. marca. (Izv.) Notranje ministrstvo je prejelo poročila, da je popolnoma izvedena evakuacija tretjega pasu, ki se je izvršila v popolnem redu.

Namestnik Hribar odstavljen?

Belgrad, 13. marca. (Izv.) Včerajšnja »Tribuna« poroča, da je m. predsednik Pašić zato prekinil svojo pot v Ljubljano, ker je bil obveščen, da pripravljajo slovenski orjunaši proti njemu demonstracije in da ne more pokrajinski namestnik Hribar preprečiti teh demonstracij. List omenja nadalje, da je bil namestnik Hribar brzojavno pozvan v Belgrad, da se opraviči, ter navede možnost, da bo namestnik Hribar odstavljen in da se bo na eni prvih sej ministrskega sveta razpravljalo o razpustu orjunaških organizacij po vsej državi.

Razpust bolgarskega sobranja.

Sofija, 12. marca. (Izv.) Bolgarska vlada je včeraj razpustila sobranje. Pričakovati je preosnove vlade.

Dunaj, 12. marca. (Izv.) Po informacijah pri tukajšnjem bolgarskem poslanstvu, bodo volitve v bolgarsko sobranje razpisane bržkone za sredo meseca maja.

NEMCI PRI PASICU.

Belgrad, 12. marca. (Izv.) Sem so došli zastopniki nemške stranke iz Vojvodine, da posetijo min. predsednika Pašića.

ITALIJANSKA DALMACIJA CARINE PROSTA.

Rim, 12. marca. (Izv.) Z današnjim dnem je vse dalmatinsko ozemlje, ki je pripadlo Italiji, proglašeno za carine prosto ozemlje. Vsled ugodnosti, ki jih dobi Zader, ker se je Italija odrekla raznim finančnim dohodkom, bo mesto nekatere stvari lahko za 50% ceneje izdelovalo.

NEUSPEH SVETOZARJA PRIBIČEVIČA NA SUŠAKU.

Sušak, 12. marca. (Izv.) Svetozar Pribičević je imel včeraj v hotelu »Continental« volivni shod, ki je le slabo uspel. Na shod je došlo le malo Pribičevićevih pristašev; kar je tembolj značilno, ker je imel istočasno pod milim nebom velik shod dr. Tomislav Tomljenović, na katerega so došli mnogoštevilni volivci iz Sušaka in okolice.

SEJA MINISTRskega SVETA.

Belgrad, 13. marca. (Izv.) Včeraj so bili v Belgrad nujno pozvani vsi člani vlade, da se udeležijo seje ministrskega sveta, ki bo danes. Kakor se doznava, se vrši seja radi nujnih in važnih vprašanj zunanje politike in izpraznitve Delte in Baroša.

Naročajte
»LJUDSKI DNEVNIK«!

Lord Cecil o nalogah društva narodov.

Pariz, 12. marca. (Izv.) Včeraj se je vršila pod predsedstvom senatorja De Juvenela otvoritvena seja vseučiliške skupine za društvo narodov. Nato je imel lord Robert Cecil slavnostni govor ter je izjavil, da spoštuje društvo narodov svobodo kot vrhovni zakon ter se noče vmešavati kot vrhovna oblast v notranje zadeve svojih članov, ker hoče v vsakem slučaju spoštovati njihovo suverenost, kar je dokazalo pri reševalnem delu v prid Avstriji. Vse možno se je ukrenilo za čim hitrejšo pomoč, ne da bi se mislilo kak trenutek vmešavati se v notranjo politiko Avstrije. Dru-

štvo narodov ne uporablja nobene sile, temveč samo moralni vpliv. Prisiljeno delo mora ostati vedno neproduktivno, samo svobodno delo nudi uspeh. Zasesti se ne more ozemlja, da bi se s tem izsililo delo prebivalstva. Apelirati se mora torej le na dušo prebivalstva, sila ima samo pravico kaznovati zločine. Govornik je nadalje opozarjal na potrebno enotnost akcije v okvirju društva narodov. Med burnim odobravanjem je lord Cecil zaključil svoja izvajanja, da mora kultura odpraviti s sveta vojno, ker bo drugače vojna ubila kulturo.

Francosko-belgijska konferenca v Bruslju.

Pariz, 12. marca. (Izv.) Agence Havas poroča: Francosko-belgijska konferenca se je končala ob 6. zvečer. Komunique, izdan zastopnikom tiska, pravi, da sta min. predsednika Poincare in Theunis s svojimi sodelavci proučila položaj v Poruhrju ter se dogovorila o potrebnih odredbah za zagotovitev dobave premoga in koksa Franciji in Belgiji. Uredilo se je vprašanje obratovanja in zaračunavanja francosko-belgijske železniške uprave ter določil način kazenskih odredb za slučaj novih napadov na zasedbene čete. Določeni so bili tudi prepisi o

izvoznih dovoljenjih za tekoče posle z inozemskimi industrijami. Soglasno je bilo sklenjeno, da se Poruhrje in pred kratkim zasedeno ozemlje izprazni samo, v kolikor bodo Nemci izvrševali reparacijske obveznosti. Končno je bilo sklenjeno, da se to ozemlje izprazni le, ako bo Nemčija nudila po odpravi kazni gotova jamstva za nemške državljanke, ki bi se naj določila skupno z zasedbenimi oblastmi. Po konferenci je Poincare posetil belgijskega kralja. Poincare se vrne jutri v Pariz.

Umor francoskih častnikov.

Morilca — francoska vojaka.

Buer, 12. marca. (Izv.) V zadevi umora dveh francoskih oficirjev v Bueru se je uradno ugotovilo, da sta storilca najbrže dva francoska vojaka, ki sta takoj po umoru pobegnila.

Morilec — agent provocateur.

Pariz, 12. marca. (Izv.) Po izidu prve preiskave o umoru v Bueru, je povzročitelj umora bivši član zelene policije. Ne gre torej za izbruh ljudske strasti napram zasedbenim silam, temveč za zločin izzi-valnega agenta. Listi zahtevajo takojšnje eksemplarično kaznovanje, ker zahteva tako pravičnost, kakor tudi, da se varuje življenje drugih. »Petit Parisien« piše: Nemčija naj ve, da stoji vsa Francija za svojo vlado, kadar se ta zateče k strogim represalijam.

Spopad civilistov s francoskimi vojaki.

Dortmund, 12. marca. (Izv.) Sinoči je nastal med civilisti in francoskimi vojaki pretep, pri katerem so Francozi streljali z revolverji in puškami. Ena oseba je bila ubita, štiri pa ranjene. Policijskega komisarja je kroglja oplazila po ramenu.

Najstrožje francoske represalije.

Buer, 12. marca. (Izv.) Francozi nastopajo proti prebivalstvu z naj-

strožjimi represalijami. Promet od 7ih zvečer do 6ih zjutraj je prepovedan. Dnevnik ne smejo izhajati. Vsi javni lokali so zaprti. Rudnik »Westerholt« je zaseden. Včeraj dopoldne so bili ljudje, ki so šli iz cerkve, s kopiti in biči razpodedeni in prisiljeni, nalepiti francoske plakate. Popoldne je razburjeno prebivalstvo te plakate potrgalo, na kar so Francozi aretirali nekaj meščanov in jih prisilili, da so stali pri plakatih na straži. Zagrozili so meščanom, da jih bodo ustrelili, ako bodo trgali plakate.

Poostreno obsedno stanje.

Buer, 12. marca. (Izv.) V noči od nedelje na ponedeljek so Francozi ubili enega nemškega kriminalnega uradnika in dva meščana. Kriminalni uradnik je bil ubit na magistratu. Civilista sta bila ustreljena, ker sta bila po 7. uri še na cesti, ko je bilo poostreno obsedno stanje že proglašeno. Francozi imajo magistrat zaseden. Dela se več ne.

Francosko časopisje zahteva brezobzirno kaznovanje.

Pariz, 12. marca. (Izv.) Nacionalistično časopisje je ogorčeno nad umorom v Bueru. »Matin« zahteva krvave represalije. Nemčija se da ukrotiti samo z jeklom in mečem. — »Petit Parisien« pravi, da upa

Nemčija s krvavimi dogodki doseči intervencijo Anglije ali Amerike. Francija naj odgovori z najostrejšimi represalijami. — »Victoire« zahteva, da se morilci francoskih častnikov ustrelje tekom 24 ur po eruiranju. Ako jih pa ne dobe, naj ustrelje mesto njih nekoliko nemških voditeljev. — »Figaro« spravlja umor v zvezo s komunistično propagando v Franciji in zahteva, da se obe smeri strogo zatreta. Francoske posadke ne smejo priti v navskrižen ogenj pangermanske propagande in komunističnih izdajalcev v Parizu.

Nemški oklic za skrajni odpor.

Bochum, 12. marca. (Izv.) Neki oklic, ki so ga podpisali med drugimi tudi številne zveze delodajalcev in delojemalcev, svari pred propagando, ki se uganja z govoricami o dozdevnem popuščanju odpora v Poruhrju in s številnimi letaki vseh vrst. Bojujemo, pravi oklic, odločilen boj med razoroženo Nemčijo in do zob oboroženo Francijo. Skupna beda je v vseh plasteh vzbudila sveto voljo za nepremagljiv odpor proti smrtnemu, naši domovini namenjenemu sunku.

Hughes ne gre na pot radi reparacijskega vprašanja.

London, 12. marca. (Izv.) »Daily Mail« poroča iz Newyorka, da državni tajnik Hughes ne pojde v Južno Ameriko, ker hoče biti na svojem mestu, ako bo potreben pri reševanju reparacijskega vprašanja.

HRVATSKI POKRAJINSKI NAMESTNIK PRI KRALJU.

Zagreb, 13. marca. (Izv.) S snočnim brzovlakom je odpotoval pokrajinski namestnik dr. Ernest Čimić v Belgrad.

Belgrad, 13. marca. (Izv.) Včerajšnje »Novosti« pročajo, da pride jutri v Belgrad hrvatski pokrajinski namestnik dr. Čimić, ki ga bo sprejel kralj v avdienci, da mu poroča o položaju v Hrvatski.

PODPIS KONVENCIJE O PRAVNI POMOČI MED ČEŠKOSLOVAŠKO IN JUGOSLAVIJO.

Belgrad, 13. marca. (Izv.) Včeraj je naša vlada podpisala konvencijo o pravni pomoči med našo kraljevino in Češkoslovaško. Konvencija je bila izdelana na konferenci v Ljubljani.

ITALIJANSKO-AVSTRIJSKA TRGOVSKA POGODBA.

Rim, 12. marca. (Izv.) Danes dopoldne sta začeli s svojim delom italijanska in avstrijska delegacija, ki

jima je poverjeno sklepanje italijansko-avstrijske trgovske pogodbe. Predsednik italijanske delegacije je bil izbran za predsednika konference. Po običajnih pozdravnih govorih je konferenca začela razpravljati o poprednjih vprašanjih in o vprašanjih splošnega značaja.

STAVKA RUDARJEV NA ČEŠKO-SLOVASKEM.

Moravska Ostrava, 12. marca. (Izv.) V zmislu sklepa včerajšnje konference je bilo danes ustavljeno delo v vseh rovih. Stavka je popolna. Na delo je došlo samo osebje za vzdrževanje premočnikov.

ANGORSKI PROTIPREDLOGI NEZADOVOLJIVI

London, 12. marca. (Izv.) V angleških krogih imajo vtis, da so turški protipredlogi manj zadovoljivi, nego se je dalo upati iz spremembnega pisma angorske vlade. Skrbi jih, da zavezniki ne bodo mogli sprejeti vseh izprememb, ki jih zahtevajo Turki.

ANGLEŠKI VOJNI PRORAČUN.

London, 12. marca. (Izv.) Vojni proračun znaša za l. 1923-24 52 milijonov funtov napram 62,300.000 funtov za tekoče finančno leto. Število častnikov in moštva znaša brez indijske vojske 170.000, kar pomeni znižanje za 44.200 mož.

Inozemske vesti.

* Tržaški »Lavoratore« ustavljen. Tržaška prefektura je z ozirom na javni red in mir prepovedala do nadaljnjega izhajanje »Lavoratora«.

* Krvavo maščevanje komunistov v Košicah. »Slovenska Politika« poroča: Dne 5. marca je sklenilo 11 pekovskih pomočnikov v Košicah, da odstranijo pekovskega pomočnika Kallaya, ker je izstopil iz komunistične stranke. Za svoj načrt so najeli nekaj brezposelnih delavcev, ki so se opili, počakali na Kallaya, ko je šel 6. marca zjutraj z dela in so ga pobodli z noži 8-krat na glavi in 6-krat na hrbtu. Rane so težke. Kallaya so prepeljali v bolnico, kjer se bori s smrtjo.

* Francoska subvencija Stinnesu. Bukareški listi prinašajo senzacionalno vest, da je Hugon Stinnes dobival zadnja štiri leta od francoske vlade tajne subvencije po 20 milijonov frankov. Subvencija, nakazana preko berlinsko-bukareškega aviatičnega društva, se ni izplačala na roko Stinnesu, temveč banki »Marmaros«. Med Stinnesom in banko je fungiral kot posredovatelj znani bankir Castiglione, od katerega je Stinnes dobival denar. Rumunska vlada obljublja, da bo izvedla najstrožjo preiskavo.

* Razpust zakladnega ministrstva v Nemčiji. Nemško državno zakladno ministrstvo bo najbrže dne 1. aprila 1923 razpušče-

Skrinjica Narodne ljudske stranke na Kranjskem je tretja — 3.

Hans Dominik: 23

OBLAST TREH.

Roman iz leta 1955.

(Dalja.)

Lahek vzdih se je izvil iz zdravnikovih prs.

„Upam, gospodična Jane, da se bom v kratkem tudi jaz lahko nekoliko odpočil. Potem se peljeva skupaj v Evropo in pokazal vam bom krasoto starega sveta.“

Dvignil je svojo s starim težkim kalifornijskim vinom napolnjeno čašo in nazdravil Jane.

„Na skorajšnjo srečno skupno pot!“

Večerja se je bližala k koncu. Dr. Glósin je uporabil zadnje četrte ure, da naslika Jane njeno življenje v prihodnjih dneh.

„Tukaj imamo konja in voz. Lahko napravljate izlete. Bobby...“ — pokazal je na slugo — „ne zna samo servirati, temveč tudi spretno voziti. On pozna najlepše poti v okolici. Uporabljajte tudi majhno, pa dobro knjižnico v moji sobi... Oprostite,

pozabil sem, da je zaklenjena. Dovolite, da vam izročim ključ... ali še bolje. Pokažem vam jo na licu mesta.“

Peljal je Jane v sosedno sobo in je sam odprl steklene predale, v katerih se je nahajalo nekaj sto z dobrim okusom izbranih knjig.

Poglavitno je, ljuba Jane, da nas nikdar ne prevladajo težke misli in spomini.“

Dr. Glósin je pri zadnjih besedah prijel za njene roke. Ne da bi spregovoril le še eno besedo, je Jane čutila, da se za danes poslavlja od nje, obenem pa, kako se je v ojačenju meri polasčata mir in brezželjnost.

Dr. Glósin je odšel skozi predsobo, da bi dospel do letala. Če je hotel biti drugo jutro zopet v Angliji, se je moral podvizati. Abigail mu je zastopila pot. Navihano se je smehljala.

„All se sme nova lady iti izprehajati, mister doktor?“

V teh besedah je ležala cela zgodovina. Koliko jih je moralo biti tukaj, katerim je bil izhod prepovedan. Glósin je grozeče pogledal starke. Polagoma je dvignil desno roko. Za-

morka se je skrivila pod pretečim udarcem.

„Povem ti, črna žival, da je mlada dama moja sestrična. Gorje ti, če...“

Povesil je roko in naglo odšel.

Sedeli so na verandi Truworjeve hiše ob Torneacelfu, ki je bila vsa obraščena z divjo trto. Skozi listje se je odpiral razgled na sto metrov nižje tekočo reko in na nasprotnem bregu razprostirajoče se z jelkami poraščene gore. Trije so bili: Frik Truwor, Šved, Soma Atna, Indijec in Silvester Bursfeld, nemškega rodu.

V tej hiši se je Silvester počutil popolnoma domače. Tukaj je prebil skupaj s Frikom Truworjem svojo mladost in stari zidovi so videli igranje dečkov in delo mladeničev. Dokler ni potem študijsko potovanje odpeljalo Silvestra v Nemčijo in ga poglalo njegovo inženjersko delovanje po Evropi in Ameriki.

Frik in Silvester sta se posvetila tehniki. Način njihovega studiranja, način, kako sta se bavila z znanstvom je bil že od vsega početka

različen. Silvester se je že kot dijak poglobil v fizikalne probleme. Bavil se je z znanostjo radi znanosti same, oduševljen od nenasitne veščajlnosti. V nasprotju k temu pa je Frik Truwor od vsega početka smatral tehniko le za sredstvo k cilju olajšati človeško življenje in ustvariti nove življenske možnosti.

To različno pojmovanje obeh prijateljev se je izrazilo tudi na zunaj. Silvester je ostal vseh pet študijskih let v Charlottenburgu. Frik Truwor pa je študiral enkrat v Charlottenburgu, potem zopet v Ženevi, Parizu in Karlsruhe. In še nekaj drugega je bilo. Frik Truwor je podedoval velike premoženje. Silvester Bursfeld pa je bil sprejet v Truworjevo hišo le kot gojenec in ni imel nikakega premoženja. Ko je stari Olaf Truwor za vedno zatisnil svoje oči, je ponudil Frik Silvestru polovico dedščine. Toda Silvester jo je odklonil. Sprejel je le toliko, kolikor je potreboval za dokončanje svojega študija in pa ponudbo, da smatra Truworjevo hišo vedno za svoj očetovski dom.

(Dalje prihodnjik)

no. Na predlog varčevalnega komisarja Saemischja je državna vlada sklenila, predložiti državnemu zboru predlog, s katero bo izrečen razpust. Agende državnega zakladnega ministrstva se razdelijo na druga državna ministrstva, predvsem na državno-gospodarsko in državno notranje ministrstvo. Premoženske vrednote, ki jih je opravljal industrijski oddelek državnega zakladnega ministrstva, preidejo na kako delniško družbo.

* Avstrijska ministrstva se reducirajo. Dne 8. t. m. je bilo v parlamentu posvetovanje zastopnikov vlade z zastopniki večinskih strank, v katerem se je razpravljalo o najnem vprašanju redukcije ministrstev. Po predloženem načrtu se bo enajst ministrstev spojilo. Samostojna ministrstva bi ostala samo za finance, pravosodstvo in pošteditstvo.

* Koliko škode so napravili Nemci v Franciji. Na opustošenem ozemlju Francije je bilo porušenih ali močno poškodovanih 741.993 poslopij in 22.900 tvornic oz. delavnic. Škoda, ki so jo napravili Nemci, cenijo na 102 milijardi frankov. Za obnovo zemlje so žrtvovali Francozi že 49 milijard, a Nemci so plačali dosedaj samo 4 milijarde. Razumljiva je tedaj neodjenljivost Francije v vprašanju nemških reparacij.

* Sejonov stopa zopet v akcijo. Kakor poročajo „Times“, se je poznani ataman transbaikalskih kozakov, ki je pobegnil lanskoleto v Ameriko, zopet povrnil v Sibirijo, kjer organizira ljudi na pohod proti bolševikom.

Politične vesti.

+ Čez dolgo vrsto let dela večrajšnji „Slovenec“ prvič zopet dr. Šusteršiču reklamno, ko objavlja doslovno tiste sklepe (ki jih omenja tudi dr. Šusteršič v svoji brošuri), ki jih je na Šusteršičev predlog storil deželni odbor oktobra 1. 1918. Ti sklepi so sijajen dokaz, kako lojalno in odkrito je nastopil po zlomu Avstrije zadnji kranjski deželni glavar za porajajočo se novo narodno državo Jugoslovani. „Slovenca“ moramo za to pohvaliti prvič, odkar živimo. Samo temu ne moremo potrditi, da je dr. Šusteršič s tem razpustil ali umičil deželno avtonomijo. Ta je pa zopet malo predebela. Šusteršič z deželnim odborom se je stavil na razpolago Narodnemu Vijeću in ravno tako bodoči Narodni vladi, katere naloga je bila, ukrepati po zakonu in deželni ustavi. Deželni glavar in vsi deželni odborniki so jasno manifestirali, da žrtvujejo svoje osebe za skupno narodno stvar. Dajje iti niso bili niti upravičeni. Deželni odbor ni mogel sebe razpustiti. Še manj pa deželnega zbora. Poslednjega je imel razpustiti suveren in ta je bila Narodna vlada, ki pa je imela dolžnost, no razpusti razpisati nove volitve. Sedanje argumentiranje „Slovenca“ iz tega d. o. sklepa je smešno in otročje. Nikdo ni silil Narodne vlade, da razbije deželno avtonomijo. Zakaj jo je razbila? Prava sreča bi bila za deželo, če bi bila deželna avtonomija ostala neokrnjena. Saj je bila celo zakonodajna avtonomija. Kaj je oviralo suvereno Narodno vlado, razširiti to avtonomijo na vse slovenske dežele in tako ustvariti ljudsko trdnjavo, predno je izročila Slovenijo Belgradu? Naredila je pa modra vlada ravno nasprotno in postopala skoro ravno tako otročje kot takrat, ko je započela svojo slavno „ofenzivo“ na Koroškem... Tam so šla človeška življenja no vladni nesmeti — tukaj pa je šla ljudska samostojnost.

+ Značilno je za liste iz Jugoslovanske tiskarne, da na nobene

* Poset Friedericha v Rimu. Kakor se čuje, je sprejel vodja mažarskih fašistov v Rimu Federzoni don Sturza, Succia in dvoji fašistovskih veljakov. Do Mussolinija samera doslej še ni mogel priti. Dva dni je bil gost bivšega ministerskega predsednika Nitija.

* Inozemski dijaki v Italiji ne bodo plačevali šolnin. Iz Rima poročajo, da je italijanski ministrski svet sklenil osvoboditi vse tujezemske visokošolce v Italiji od plačevanja šolnin.

* Avstrijska vlada brez moči napram nacionalistom, ki vzemirajo celo državo. Posledica tega je, da se tuji izogibajo Dunaja in se trgovski krogi boje za svoje zveze z inozemstvom.

* Vojno sodišče v Atenah. General Constantinopolos, bivši vojaški komandant v Atenah in polkovnika Tsondos in Sklavunos so postavljeni pred vojno sodišče, ker so porazdelili med civilno prebivalstvo orožje in poskušali izzvati meščansko vojno. Vsi trije so bili zvesti pristaši bivšega kralja Konstantina.

* Velikanski požar v Pittsburgu. Kakor se poroča iz Londona, je nastal v Pittsburgu potom neke skrivnostne eksplozije velikanski požar v nekem javnem poslopiju, kjer je bilo istočasno zbranih okrog 70 spiritua-listov. Sedem od njih je bilo popolnoma sežganih, 20 pa jih je zadobilo težke opekline. Ostali so se rešili.

* Židovski in nemški uradniki v Avstriji bodo, kakor zahteva vplivna zveza Hakenkreuzlerjev, prvi odpušteni iz državnih služb v Avstriji, da ne bodo vsled redukcije uradništva prizadeti nacionalisti.

naše stvarne članke in dokaze ne odgovarjajo, pač pa neprestano pogrevajo stare laži, že davno ovržene, ter kopirajo v svojih predalih nove. Ali je to krščansko? Seveda, resnica v oči kolje, toda laž ima kratke noge, kar se bo pokazalo zlasti 18. marca.

+ Opozorjamo, da doslej še ni nihče doprinesel in tudi ne poizkusil nobenega dokaza, s katerim bi si zaslužil razpisanih 100.000 kron nagrade. Tudi g. Žužek je nenadoma utihnil. Zakaj? Pa vendar ni izgubil korajže, ki jo je kazal cela dva dni?

+ Besede in dejanja. V svoji brošuri »Sodite po delih« pišejo eseslarji: »Slovenskemu ljudstvu ne gre toliko za to, kdo bo vladal v Belgradu, nam mora iti za to, kdo bo vladal na Slovenskem. Po načrtu SLS pa bi na Slovenskem vladalo slovensko ljudstvo samo s svojo izvoljeno vlado.« Gospodje od SLS vedno govore, kaj želi slovensko ljudstvo, da bi pa tem željam hoteli kdaj ustreči, doslej še niso pokazali. Saj to je ravno, da niso nikdar vprašali ljudstva, kaj misli, ko so se polastili po prevratu vlade v Sloveniji, kakor ga tudi takrat niso vprašali, ko so se pulili za ministrske stolčke v Belgradu. Slovenskemu ljudstvu ni bilo nikdar vseeno, kdo sedi na vladi v Belgradu in v Ljubljani, tudi takrat ne, ko je dr. Korošec kupoval ameriške svilene žepne robce in je dr. Brejce z Bleiweisove ceste reševal Slovence in svoje posestvo na Koroškem.

+ Slovenec je v svoji nedeljski številki zopet napadel predsednika Kmetijske družbe g. Pirca, ki nas prosi objaviti, da nima le korajže Slovenca tudi za to zadnjo notico radi žaljenja časti tožiti, ampak, da je njegov pravni zastopnik to celo že dejansko storil. Zadeva mu je celo zelo ljuba, ker mu bo ravno tukaj dana prilika razkrinkati gotove ljudi.

mladinski gospodje v zmoti? Kam nas to dovede? — Posledice zmot mladinskih politikov v I. 1918 in 1919 bridko občutimo vsi, posebno še cerkev in duhovniki, in prihodnost bo tudi sedaj pokazala, ali imajo stari skušeni gospodje pravi ali ne.

Naša skrinjica (NLS) v mestu Ljubljana je peta — 5.

Domače vesti.

— Vse naše zaupnike in somišljenike prosimo, da nam 18. marca sporoče od vseh volišč brzojavno ali telefonično (št. 119) izid volitev na naslov „Uredništvo Ljudskega dnevnika“ Ljubljana.

— Po Ljubljani in po deželi se ljudje izprašujejo, kdo da je bil tisti trebušni gospod, ki se je iz Belgrada v Zemun vozil »po ladiji z avtomobilom« in kdo je bil v njegovem spremstvu. Kranjci so res sila radovedni ljudje. Što ih briga. Nekatero celo zanima, kdo je bila dotična Ljubljancanka, ki se je zastropila radi nekega lepega gospoda iz Štajerske. Mi bi ljudem lahko ustregli, pa smo zaenkrat še tihi. Mogoče nas bo pa prehitel kolega »Slovenec«, ki je o stvari menda še boljše poučen kot mi.

— Smrtna kosa. Na Jesenicah je umrl včeraj g. Alojzij Schrey, ki je bil dolgo časa občinski odbornik in načelnik cestnega odbora. N. v. m. p.!

— Smrtna kosa. Umrl je v nedeljo g. Fran Lang, državni hidrotehničar pri generalni inšpekciji voda v Ljubljani. Pogreb bo danes v torek pop. ob 16. uri iz drž. bolnice. — Umrl je v nedeljo v Ljubljani okrajni sluga v p. g. Matej Kobau, star 85 let. Pogreb bo v torek 13. t. m. z Zaloške ceste 13 k Sv. Križu. N. p. v. m.!

— Alkoholna prepoved za časa volitev velja od sobote, 17. t. m. od 6. ure zjutraj, do ponedeljka, 19. t. m. ob 11. dopoldne. Alkoholne pijače smejo točiti edino kolodvorske restavracije in sicer vsaki osebi le eno šestnajsunko litra.

— Iz zdravniške službe. V področju zdravstvenega oddelka za Slovenijo se razpisuje 5 sekundarnih mest. Interesenti se opozarjajo na razpis v Uradnem listu.

— Iz srednješolske službe. Josip Kožuh, profesor državne gimnazije v Celju, je vpokojen.

— Odvetniška vest. Dr. Srečko Rupnik se je vpisal dne 7. marca v imenik odvetnikov s sedežem v Šmarju pri Jelšah.

— Poročil se je g. Josip Tratnik, učitelj tehniške srednje šole, z gospodično Ivanko Goljevo. Bilo srečno!

— Pri pošti Sv. Marjeta pri Moškanjcih je bila dne 1. marca t. l. otvorjena telefonska centrala z javno govorilnico za krajevni in medkrajevni promet.

— Jugoslovani na praškem veleseminju. Praški veleseminj je obiskal tudi predsednik Zveze industrijcev na Slovenskem Dragotin Hribar z delegacijo in predsednik zagrebškega veleseminja Josip Radković.

— Društvo najemnikov za Slovenijo opozarja, da se vrši prihodnja javna odborova seja v sredo dne 14. III. 1923 ob 20. uri v veliki dvorani Mestnega doma. Društvena pisarna daje članom dnevno od 18. do 20. ure informacije Sv. Petra cesta št. 12. pritično, dešno.

— Državna borza dela. Pri vseh podružnicah »Državne borze dela« v Ljubljani, Mariboru, Ptuju in Murski Soboti je iskalo v preteklem tednu od 25. februarja do 3. marca 1923 dela 295 moških in 112 ženskih delavnih moči. Delodajalec so pa iskali 458 moških in 89 ženskih delavnih moči. Posredovanj so se izvršilo 193. Promet od 1. januarja do 3. marca 1923 izkazuje 5.927 strank in sicer 2.327 delodajalcev in 3.600 delojemalcev. Posredovanj se je izvršilo v tem času 132%. Dela iščejo: stroji, ključavničarji, kovači, elektromonterji, mizarji, stavb. ključavničarji, tapetniki, zidarji, slikarji, pleskarji, tesarji, peki, mlinarji, mesarji, trgov. sotrudniki, prodajalke, vajenci, vajenke itd. V delo so sprejmejo: elektro-kotvičarji, zlatarji, mizarji, kolarji, usnarji, čevljarji, natakariče, sodavičarji, šiv. za moško perilo, kamnosek, služkinje, kuharice, vajenke itd.

— Prijeti vlomilci. V Olešavcih so v mescu decembru p. l. vdrli v stanovanje posestnika Alojzija Krefta neznan vlomilci in pokrali raznih stvari v skupni vrednosti okrog 20.000 kron. Orožniki so krivce sicer vestno iskali, vendar pa se jim dolgo časa ni posrečilo iztakniti jih. Te dni pa je orožništvo aretiralo tri cigane iz

Prekmurja, pri katerih je našlo še del ukradenega blaga. Vsi trije so bili izročeni sodišču.

— Obleka za železniško osebje. Kakor se poroča iz Belgrada, je ministrstvo saobračaja naročilo nove obleke za železničarje. Obleke so iz dobrega blaga in se bodo porazdelile brezplačno.

— Nesreča na železnici. S tira je skočil te dni zagrebški osebni vlak med Cabuno in Suhopoljem. Vzrok je mu so bili trije trhli železniški pragovi. Prevrnila sta se dva osebna vozova. Močno poškodovala se je neka ženska, več drugih potnikov pa je bilo lahko ranjenih.

— Minister za socialno politiko g. dr. Hinko Perič je lahko obotel in ne bo po nasvetu zdravnika 3 dni zapustil sobe.

— Trgovci in industrijalci, pozor! Ker se v kratkem prično v ministrstvu trgovine in industrije razgovori o trgovinski pogodbi z avstrijsko republiko, naj predlože vsi trgovci in industrijalci svoje predloge o uvozi carini, omejitvi uvoza, povečanega uvoza itd. pri industrijskem oddelku ministrstva trgovine in industrije.

— Mažarski predlog za zboljšanje prometa. Železniško ministrstvo je sprejelo od mažar. vlade predlog, nanašajoč se na žel. uslužbenca, ki izvršujejo svoj posel ob meji in morajo vsled zunanjih potreb večkrat prekoračiti mejo. Takim uslužb. naj bi se izdale legitimacije, ki bi veljale za prestop meje naših in mažarskih uslužbencev. O tem predlogu se bo minister v kratkem izjavil.

— Ameriški konzulat v Zagrebu objavlja: Čestokrat prihajajo stranke z „affidavitom“, katerega so prejeli od svojih rojakov v Zedinjenih državah in zahtevajo, da se jim izda potnica ali vizum. Vsem osebam, ki imajo take „affidavite“ se naznanja da ta legitimacija nima značaja potne legitimacije in da dohajajo h konzulatu brezuspešno. Stranke si morajo nabaviti pri svoji oblasti potni list in še le, ko dobijo izseljeniški potni list, morejo pri ameriskem konzulatu zaprositi vizum.

— Volilni pretep. Glasom poročila Radičevega „Slobodnega doma“ so samostojni kmetje krvavo pretepli Radičevega kandidata Jurija Pevca v Dobovi. Pevce je ranil enega napadalca na nogi, na kar so Pevca vrtili na tla, ga topli in mu obleko raztrgali.

— Potop ladje. Italijanska jadrnica »Nuova Sollicita« je priplula iz Logarja v Istri v Šibenik, kjer je naložila umeten gnoj. Ponoči pa je nastala na ladji eksplozija in se je ladja kmalu nato potopila. Ranjeni so bili štirje mornarji, kapitan pa je ostal nepoškodovan.

— Ladja ponesrečila. Iz Splita poročajo, da se je ponesrečila vsled silnega vetra na reki Neretvi jadrnica »Otac Mateo«.

— Dubrovniške manifestacije z revolverji. V Dubrovniku so po shodu dr. Trumbića manifestirali njegovi pristaši po mestu. Naenkrat so manifestanti naleteli na oddelek radičevcev, katere je vodil namestnik kandidata Radičeve liste za Dalmacijo Božo Rašica. Jeli so se medseboj najprevo prepirali, kmalu pa se je razvil splošen pretep. Padla sta tudi dva strela iz revolverja. Posredovala je žandarmerija in odpeljala hujskača Rašico v zapor.

— Aretiran mažarski vohun. Na belgrijskem kolodvoru so aretirali mažarskega vohuna, pri katerem so našli listine o mažarski vohunski službi v Jugoslaviji ter večjo vsoto denarja. Na podlagi preiskave so aretirali v Belgradu dva brata trgovca. Sledile bodo nadaljnje aretacije. Ime na obtoženih drže tajno.

— Krvav spopad med dvema vasa. V preteklem tednu je prišlo med prebivalci Dolnjih in Gornjih Kričakov v Dalmaciji do krvavega pretepa. Soljaki iz Gornjih Kričakov so radičevci, oni iz Dolnjih Kričakov pa so radikali. V ozračju volivne agitacije so se tako razburili, da so pozabili na doslej dobre medsebojne odnose in skočili drug na drugega. Posredovati je moral cel oddelek orožništva, da prepreči nadaljne krvoprelitve.

— Tatvina volivnih kroglic. Sarajevska policija je aretirala štiri iz Belgrada izgnane delavce, ki so ukradli večjo množino volivnih kroglic 10 ključev za volivne skrinjice. Tatvino so izvršili v ekspedicijskem oddelku volivnega odbora v Belgradu.

Dopisi.

d Politika na prižnici. Župnik z dežele nam piše: Župnik Marčič v Mavčičah je, ko je prebral pri nedeljski b. službi škofov pastirski list, izvlekel še svojega, v katerem je napadel svoje duhovske sobrate. Pripovedoval je svojim ovčicam, da so starejši gospodje, ki niso njegovega mišljenja, v zmoti. — Ali spada to na prižnico? Kaj pa, če bi starejši gospodje vrnili in tudi na prižnici pripovedovali ljudem, da so

Gospodarstvo.

— Srbski pisatelj Branislav Nušić je obolel za šenom.

— Kolesje ga je raztrgalo. V kmetični tovarni »Bojana« v Novem Sadu se je pripetila pretekli četrtek strašna nesreča. Strojnik Peter Bujdošo je vsled nepazljivosti padel med kolesje glavnega stroja, ki ga je popolnoma raztrgal. Njegovo izkazano truplo so prepeljali v mrtvašnico.

— Vlom v tovarno ščetk. Pretekli četrtek zvečer je vdrla v subotiško tovarno ščetk neka vlomilska družba in odnesla blaga v vrednosti 50.000 Din. Policiji se je doslej posrečilo aretirati samo enega zločinca.

— Odmevi vohunske afere. Glavni obtoženci v vohunski aferi iz Torže, Karl Hitenberg in Stjepan Gutweith, so izpuščeni začasno na svobodo. Glavni krivci pa je pridržan še nadalje v zaporu.

— Čevlje kupujte od domačih tovarov. Tvrde Peter Kozina z znamko Peko, ker so isti priznani najboljši in najcenejši. Glavna zaloga na debelo in drobno Ljubljana, Breg št. 20, ter Aleksandrova cesta št. 1.

Kultura.

k Slavnostna dvorana dunajske univerze, ki je morala biti lani v jeseni zaprta, ker je začel dež razmakati strop, je zdaj renovirana. Pomlajena dvorana stoji v svoji nekdanji lepoti. Najbolj pa zajema gledalčevo oko srednja slika na stropu, delo profesorja Matscha, ki predstavlja v alegorični obliki znano luči nad temo in ki jo je umetnik deloma tudi predrugačil. Dvanajst stranskih slik, ki predstavljajo posamezne znanstvene discipline in so tudi delo prof. Matscha, pa so razene ostale nepoškodovane.

k Goslovanje dunajskega Burgtheatra na Holandskom, ki je trajalo štiri tedne, je doseglo popoln uspeh. Publika je bila navdušena in holandski listi pojejo Dunajčanom slavospeve. Videti je, da gledališka umetnost na Dunaju ne bo nazadovala.

Narodno gledališče.

DRAMA.

Sreda, 14. marca: Ugrabljeni Sabinke. Red B.
Četrtek, 15. marca: Othello. Red O.
Petek, 16. marca: Zaprti.
Sobota, 17. marca: Za pravdo in sroo. Red A.

OPERA.

Sreda, 14. marca: Sevillski brivci. Red A.
Četrtek, 15. marca: Jenafa. Red D.
Petek, 16. marca: Vrag in Katra. Red C.
Sobota, 17. marca: Tosca.

gl II. dejanje Tosce je bilo ob sobotni reprizi tako resnično dramatično, da moram to razveseljivo dejstvo podčrtati in se izneveriti načelu premiernega ocenjevanja. Trojica: Zikova — Balaban — Simenc je doživljala. Tako vehementno prepričujoča dramatičnost je redka tudi na svetovnih odrih. Zikova je pela, da bi kamen raznehčala, radi nje je bil videti Scarpia še okrutnejša bestija. Simenc se ni zakadil v Scarpio samo vsled režijske opazke, marveč eksplozivno, ob vzbruhu resničnih, v notranjosti zgoščeno nakopičenih občutkov. Tudi v Balabanu nisem videl njega samega, temveč Scarpio. — Bog daj še mnogo takih dogodkov v operi. — N.

Prispevajte v naše sklade!

g Naš izvoz l. 1921. in 1922. Po statističnih podatkih ministristva za trgovino je znašal naš izvoz v enajstih mesecih lanskega leta okoli 2.851.412,468 Din napram 2.211.196,579 Din v istem času l. 1921. Z ozirom na to je bil naš izvoz l. 1922. za 660 milijonov večji kakor l. 1921., kar znači 20 odstotno izboljšanje. Kakor računajo, bo presegal ves izvoz l. 1922. gotovo tri milijarde napram dvem milijardam l. 1921.

g Razpust trgovsko-obrtniške komore v Sarajevu. Inspektorat ministristva trgovine in industrije je razpustil trgovsko-obrtniško komoro v Sarajevu in postavil komisarija.

g »Beogradska izložba mustara d. d.« z glavnico 2 milijona dinarjev. Pečala se bo s periodično razstavo v Belgradu in drugih večjih mestih države.

g Posebne trgovske ladje na Donavi. Češkoslovaška je uvedla specialne ladje za prevoz blaga. Te ladje obratujejo brez vlačilcev in nosijo same blaga do 50 vagonov. Z Dunaja in iz Bratislave odhajajo trikrat na mesec, 1., 11. in 21. Ker plovejo hitro in rabijo od Dunaja do Belgrada 4-5 dni, obratno 6 dni, so zelo ugodne. Vozarina je navadna.

g Trg z usnjem bo otvorjen ob priliki pomladanskega velesemnja v Pragi. Prične v sredo 14. t. m.

g Bolgarska trgovina. Produkcija sladkorja na Bolgarskem je znašala lani 15.000 ton napram 12.000 tonam l. 1921. Ta pridelek pa ne zadostuje ter mora Bolgarska avazati večje količine sladkorja iz inozemstva. Produkcija tobaka znaša 18.000 ton. Vsled suše v poletju se je znižala za 20 odstotkov, vendar pa je tobak boljše kakovosti. Ministrstvo za finance bo neki inozemski tvrdki dala privoljenje za pridelavanje nikotina iz tobačnih odpadkov. Izvoz jajc, ki je znašal normalno okoli 2000 vagonov, je

padel preteklo leto na 500 vagonov. Vzrok temu nazadovanju je previsoka izvozna carina. Verjetno je, da se bo carina znižala in se tako pomladi omogoči izvoz. Delajo tudi za znižanje uvoznih carin na blago, ki ga potrebuje obrtniki.

g Avstrijski carinski aglo znaša od 12. do 18. marca za 1 zlato krono avstr. kron 14,450.

g Francozi in nemški gozd. V nemškem državnem zboru je poročal posl. Hochdenn, da ima ruhrska zasedba za gozdno gospodarstvo zle posledice. Francozi so zasegli 35.000 ha gozda, ki ga bodo izsekali.

g Prepoved izvoza živine iz Romunije. Romunska vlada namrava prepovedati izvoz živine. Vsa izdana izvozna dovoljenja bodo preklicana.

BORZA.

Zagreb, 12. marca. (Izv.) Devize: Dunaj 0.13575 — 0.136, Berlin 0.46 — 0.47, Budimpešta 3.15 — 3.20, Bukarešt 45 — 46, Milan izplačilo 459 — 460, ček 456 — 457, London 453 — 454, Newyork 96 — 97, Pariz 585 do 588, Praga 289 — 290, Švica 1795 — 1800. Valute: dolar 93,50 — 94,50, avstr. krona 0.1355 — 0.136, češke 280 — 282,50 mažarske krona 2,95 — 3, napoleonori 375, lire 450 do 452.

Curih, 12. marca (Izv.) Berlin 0.0259, London 25,24, Pariz 32,45, Milan 25,72, Praga 15,95, Budimpešta 0.177/8, Bukarešta 2,50, Belgrad 3,65, Sofija 3,10, Varšava 0,0120, Dunaj 0,007450, avstr. krona 0,007475.

DANAŠNJA PREDBORZA.

Zagreb, 13. marca (Izv.) 1 dolar 96 do 97,50 Din, 1 funt šterl. 460 Din, 100 fr. frankov 600 Din, 100 švic. frankov 1820 Din, 100 mark 0,47 Din, 100 avstr. kron 0,039 Din, 100 č. sl. kron 295 Din, 100 lir ital. 475 Din, 100 ogr. kron 3,30 Din.

Izpred sodišča.

LJUBLJANSKA POROTA.

s Ponarejeni 1000 lirski bankovci. Meseca julija l. l. se je pričel pečati France Otrin, ki se je prej zadovoljeval z manjšimi prekomejnimi kupčijami, z nakupom živine. Poznat v okolici Vrhnike je kupil pri raznih posestnikih v okolici krave in jih je plačal, ker ni imel našega denarja, dolžan pa tudi ni hotel ostati, s tisočlirskimi bankovci. Če je znašala kupnina manj kot 1000 lir po valutni, je možakar radevolje denar pustil, češ, pa poravnamo pri prihodnji kupčiji. Na ta način je kupil krave pri posestnikih France Mesec, Pavel Birtič in France Žust pri Fr. Krašovicu pa je zamenjal dva bankovca po 1000 lir, pri Jak. Ogrinu pa si je najel posojilo 10.000 kron in zastavil tudi 1000 lirski bankovec. — Izkazalo pa se je končno, da so bili vsi ti 1000 lirski bankovci ponarejeni. Obtoženec prizna, da je delal kupčije s 1000 lirskimi bankovci, zanika pa, da bi vedel, da so ponarejeni. Pravi, da jih je prejel od nekega Italijana. Pepina Bruno iz Nontafosse pri Udini, ki je prišel v Jugoslavijo kupovat živino. — Na bankovcih, ki jih je obtoženec izdal je napisal ime Franc Potkovšek, s tem je hotel izbrisati sled, da jih je izročil on. — Obtoženec krivdo zanika in pravi, da kakršen denar je dobil, takega je izdal. Denarja pa ne pozna toliko, da bi ločil prave bankovce od ponarejenih. Trdi, da se je sestal z onim Pepinom v Logatcu in da ga je ta naprosil, naj kupuje zanj živino in mu dal denar. Med pričevanjem je prišlo razočaranje. Priča Birtič namreč je izpovedal, da je našel tistega Pepina. Ta ni Italijan, marveč neki Janez Dolenc, ki je bil še pred enim mesecem na Trkoših, torej naš človek, obtoženčev družabnik. — Odkod so ponarejeni bankovci, preiskava ni mogla ugotoviti. — Obtoženec trdi, da je bil sam zapečlan, kočljivo pa je, da je zagrozil nekemu, ki mu je grozil z ovadbo, da bo on le malo

zaprt, nato pa se bode maščeval. Obtoženec je tudi obdolžen, da je udaril julija 1922 na Stari Vrhnik Fr. Meseca, ki ga je terjal, s palico po glavi in ga precej poškodoval. — Porotniki so potrdili vprašani v smislu obtožnice, in France Otrin je bil obsojen na dve in pol leta težke ječe vstevši preiskovalni zapor.

CELJSKA POROTA.

Uboj. Dne 8. t. m. se je zagovarjal pred porotnim sodiščem Valentin Herel, posestnik v Nezbišah. Udaril je Jožefa Drofenika smrtno, Simona Drofenika pa telesno poškodoval. Dne 8. maja 1921. je popival Valentin Herel, njegova žena Marija, brata Jožef in Simon Drofenik, Ferdinand in Janez Gaberšek ter Janez in Roza Strgar v konzumu v Marčji vas. Okoli polnoči so se razšli. Prvi je odšel obtoženec s svojo ženo. Ko sta pozneje prispela v Nezbiše tudi brata Drofenik, je Simon Drofenik poklical Herela k oknu, kjer sta se dalje časa pogovarjala radi sejma. Pozneje je prišel tudi Jože Drofenik k oknu, toda temu se Herel ni hotel oglasiti. Jože mu je zaklical nekaj žaljivega, nato pa je obtoženec odgovoril: »Tebi ne zamerim, Jožetu bom pa še plačal.« Oba brata sta odšla. Naenkrat je zaklical Jože Drofenik: »Jezus, Marija, toti te bo, ki gre toto dol.« In res, v istem trenutku je dobil Jože Drofenik sam tak udarec z ročico po glavi, da se je takoj zgrudil na tla. Simon Drofenik se ni takoj zavedel, kaj se je zgodilo, klical je brata, a zaman. Našel ga je potem krvavega na tleh. Napadalec je po činu zbežal ter vrgel ročico v stran. Janez Strgar, katerega je potem Sim. Drofenik poklical, je ročico kot Herelovo spoznal. Poškodba na glavi je bila tako težka, da je Jože Drofenik 10. maja umrl.

Simon Drofenik je dobil le lahke telesne poškodbe, a prizadejane so bile s takim orodjem, da bi bile lahko smrtno nevarne. Porotniki so vprašanje hudodelstva zanikali. Sodni dvor je obtoženca oprostil.

Ponesrečeni silobran. Dne 8. marca zvečer se je vršila porotna obravnavo zoper Martina Petana, sina posetnika iz Pohancev. Udaril je svojega brata Franceta s pištolo po glavi, da je vsled tega umrl. Dne 3. januarja 1922 so bili doma obdolžene, njegova mati, sestra, brat in še Ivan Suša. Starejši brat France pa je prišel okoli 5. popoldne domov precej pijan. V svoji pijanosti se je jezil in rentočil, da so vsi bratje doma in da se nobeden ne spravi proč. Proti večeru so šli obtoženec, njegov brat Jože, sestra Neža in Ivan Suša v domačo gostilno. Na poti tja jih je dohitel starejši brat France ter pričel siliti v Martina, ki se je razjezil, potegnil pištolo ter udaril Franceta po glavi ravno na temenico. Franceta so prepeljali v bolnico v Brežice, kjer je vsled rane umrl. Obtoženec trdi, da ga je brat suval s pestjo v hrbet, nakar ga je udaril s pištolo ter slučajno zadel na glavo. Ta izjava obtoženčeva je verjetna, ker med brati ni bilo sovraštva. Porotniki so zanikali vprašanje hudodelstva uboja, potrdili pa so vprašanje prekračenja silobrana. Sodni dvor je obtoženca obsodil na 4 mesece ječe.

Celjska kronika. Javna tombola. Podružnica osrednjega društva poštnih in brzojavnih nižjih uslužbencev za Slovenijo v Celju priredi dne 6. maja t. l. na Dečkovem trgu pred Narodnim domom javno tombolo s katero bode združena veselica v vseh prostorih Narodnega doma. — Zidavnje stanovanjske hiše v Celju se zaenkrat ne bo vršilo, ker so celjski denarni zavodi, ki so zasiligali kredit 6 milijonov kron, radi razmer na denarnem trgu primorani mestni občini objavljeno pomoč odreči. Z opustitvijo zgradbe stanovanjske hiše pa odpade tudi doklada na stanarino, ki je bila že dovoljena, a bi revnejše sloje hudo prizadela. — Sportni klub Celje. Pretekli teden je imel športni klub Celje svoj redni občni zbor v klubovi sobi hotela Balkan. Udeležba je bila mnogo boljše nego prejšnja leta. Poročila posameznih načelnikov seki so bila zadovoljiva. Neuspehi kluba so v prvi vrsti pripisovati temu, da klub nima urejenega sportnega prostora. Radi tega si je novo izvoljeni odbor stavil kot glavni cilj pridobitev in graditev moderne sportnega prostora. — Sejo občinskega sveta v Celju, ki se je vršila dne 7. marca t. l., je otvoril župan g. Hrašovec. Spomnil se je v prisrčnih besedah umrlega dr. Tavčarja ter povdarjal nepreocenljivo njegove zasluge. Prečital je tudi zahvalo ge. dr. Tavčarjeve za izrečeno sožalje mestne občine celjske. Določita se kot namestnika za volišče I. župan dr. Hrašovec, za volišče II. podžupan Žabkar, kot odbornika ozir. namestnika za volišče I. Strupi, Fon, volišče II. Šviga, Gobeč. Sklene se odprodaja vojaških objektov vojnemu erarju. Finančno gospodarski odsek predlaga novo davščino od prirastka vrednosti nepremičnin, da se krijejo deloma izdatki, katere ima mestna občina s povišanjem plač mestnim uslužbencem. Razpravljalo se je tudi o zgradbi nove stanovanjske hiše. Naposled pa se je morala seja zaključiti, ker ni bila več sklepna.

Izdaja konzorcij »Ljudskega dnevnika.« — Odgovorni urednik Fr. Jerčič. — Tisk J. Blasnik na sl. v Ljubljani.

BERSON
GUMENE PETE IN
GUMENE POTPLATE
ceneja in trajnija se kakor usnena!
Najboljše varstvo proti viagi i mrazu!

Najboljša
krema **DIVADENT** dobi
za zobe se
povsod